

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/64/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1513231072
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kriváňová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1513231072.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte v zložení: predsedníčka senátu JUDr. Darina Kriváňová a členovia senátu JUDr. Darina Kuchtová a Mgr. Jana Janics Bajánková, v spore žalobcu: M. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXXX/XX, XXX XX Z., zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Kuzmányho 29, 040 01 Košice proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V č. k. 11C/325/2013 - 81 zo dňa 21. septembra 2016, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava V č. k. 11C/325/2013-81
zo dňa 21.09.2016 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 11C/325/2013-81, zo dňa 21.09.2016, zrušil rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, sp. zn. SR 03753/13, zo dňa 7.8.2013, v celom rozsahu a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% proti žalovanému, ktorému zároveň uložil povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Bratislava V súdny poplatok vo výške 99,50 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zrušil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. Bratislava, sp. zn. SR 03753/13, zo dňa 7.8.2013, z dôvodu, že pri rozhodovaní rozhodcovského súdu boli porušené Všeobecné záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa a z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, ktorú je potrebné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalobca dňa 11.03.2011 uzavrel so žalovaným Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX. Návrhom na začatie konania o zaplatenie sumy 1.791,06 Eur, zmenkového úroku v sadzbe 0,25 % denne z tejto sumy od 30.12.2012 do zaplatenia, zákonného úroku 6 % ročne zo sumy 1.791,06 Eur od 18.02.2013 do zaplatenia zo dňa 04.03.2013, podaným na Stálom rozhodcovskom súde zriadenom spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s., so sídlom v Bratislave žalovaný uplatnil pohľadávku 1.791,06 Eur s príslušenstvom. Rozhodcovským rozsudkom, sp. zn. SR 03753/13, zo dňa 07.08.2013, bolo návrhu v celom rozsahu vyhovené. Príslušnosť rozhodcovského súdu bola daná na základe rozhodcovskej zmluvy, ktorá predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku a je v rozpore so zákonom. Žalobca tvrdil, že rozhodcovská zmluva obchádza ustanovenie § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka a priamo porušuje ustanovenie § 54 ods. 1 tohto zákona a túto zmluvu žalobca ako spotrebiteľ nemal možnosť nijako upraviť, nakoľko bola vopred predformulovaná. Rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe štatútu a procesných pravidiel, ktoré neboli žalobcovi známe, nebol o ich obsahu pred podpisom informovaný, žalobca nemal žiadnu možnosť voľby iného súdu a rozhodcu, čo všetko

znevýhodňovalo jeho postavenie voči žalovanému. V rozhodcovskom procese absentovala ústavná zásada ústnosti, lebo sa konalo pred rozhodcovským súdom len na základe písomností predložených žalovaným, čo vzbudzuje pochybnosti o objektívnosti rozhodcovského procesu. Poukázal na ust. § 40 ods. 1 písm. j/ a c/ zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, § 53 a § 54, v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka a tiež poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu ČR, zo dňa 01.11.2011, sp. zn. II.ÚS 2164/10.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti konajúceho súdu, namietal na strane žalobcu status spotrebiteľa ako dlžníka v úverovej zmluve, keď žalobca ako dlžník v úverovej zmluve bol špecifikovaný ako podnikateľ a úver mu bol poskytnutý za účelom podnikania a poukazoval na dohodu o nevýhradnej rozhodcovskej doložke, obsahujúcej v sebe alternatívu pre súdnu ochranu, čo podľa neho vylučuje jej neprijateľnosť. Popierajúc existenciu dôvodov podania žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 zák.č. 244/2002 Z.z. tak ako ich uviedol žalobca. Nestotožniac sa s názormi žalobcu žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Zdôraznil, že účelom tohto súdneho konania má byť len súdne preskúmanie toho, či boli splnené základné podmienky pre prejednanie a rozhodnutie veci rozhodcom a či bola dodržaná v tomto smere zákonnosť. Poukázal na to, že rozhodcovská zmluva ako samostatná dohoda podpísaná oboma stranami, predstavuje nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu, preto nie je možné pre tento prípad aplikovať § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), argumentujúc právnymi názormi vyslovenými v rozsudku Vrchného súdu v Olomouci dňa 2.3.2011 sp.zn. 12Cmo 13/2010, rozsudku Najvyššieho súdu ČR zo dňa 30.10.2009 sp.zn. 33Cdo 2675/2007 ako aj rozsudkom Krajského súdu v Hradci Králové z 1.3.2011 sp.zn. 19Co 481/2010, rozsudkom NS ČR z 19.6.2010 sp.zn. 23Cdo 1201/2009, uznesením NS ČR z 28.4.2010 sp.zn. 23Cdo 4895/2010 a z 30.3.2009 sp. zn. 32Cdo 1590/2008 vo veci prípustnosti rozhodcovskej doložky v spotrebiteľských zmluvách v kontexte so smernicou Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a š. 2008/48/ES o spotrebiteľskom úvere a odporúčaním Komisie č. 98/257/ES o zásadách použiteľných na orgány zodpovedné za mimosúdne riešenie spotrebiteľských sporov, z ktorého prípustnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských sporoch vyplýva.

4. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že žalobca a žalovaný uzavreli písomnú úverovú zmluvu 11.03.2011, ktorou žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 1.700 Eur za nešpecifikovaný poplatok 1.126 Eur a žalobca sa tak zaviazal žalovanému zaplatiť sumu 2.826 Eur v 6. mesačných splátkach po 471 Eur od 18.4.2011. V zmluve je uvedené, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania. Žalobca na pojednávaní uviedol, že úver použil na splatenie predchádzajúceho úveru, poskytnutého v roku 2010 zmluvou č. XXXXXXXXXX, zo dňa 1.3.2010, v sume 600 Eur, ktorý potreboval na úhradu nedoplatkov na nájmomnom, SIPO a pod., teda pre potreby svojej a svojej rodiny. Dňa 11.03.2011 uzavrel zmluvu o úvere na 1.700 Eur, avšak túto sumu nikdy neprevzal. Bolo mu iba vystavené potvrdenie o splatení pôžičky 1.715 Eur a ďalšími splátkami od 18.09.2012 do 29.01.2013 zaplatil ešte sumu 1.336,68 Eur. Žalobca sa vyjadril k rozhodcovskému súdu žalobnou odpoveďou doručenou dňa 31.05.2013. Účel úveru v zmluve bol predformulovaný a žalobcovi boli predložené viaceré listiny na podpis, pričom mu bolo ukázané, kde konkrétne ich má podpísať bez toho, aby si tieto listiny prečítal. Takýmto spôsobom došlo aj k podpísaniu rozhodcovskej zmluvy, ktorá je vo forme formulára tak, ako úverová zmluva, ale je na osobitnej listine. V príslušnom formulári sú rukou dopísané údaje týkajúce sa žalobcu a číslo úverovej zmluvy, v ktorej sa v článku 2 uvádza, že všetky spory, ktoré vzniknú z príslušnej úverovej zmluvy, budú riešené pred stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca strana podá na ňom žalobu alebo pred príslušným súdom SR, ak žalujúca strana podá žalobu na súde. Dňa 04.03.2013 žalovaný podal voči žalobcovi žalobu na Stály rozhodcovský súd zriadený Slovenskou rozhodcovskou a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, ktorý rozhodol rozsudkom sp. zn. SR 03753/13, dňa 7.8.2013 a uložil žalobcovi, aby zaplatil žalovanému sumu 1.791,06 Eur, spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.791,06 Eur od 30.12.2012 do zaplatenia a zákonným úrokom vo výške 6 % ročne z tej istej sumy od 18.12.2012 do zaplatenia, ako aj trovy konania 428,37 Eur. Podľa rozsudku záväzok z úverovej zmluvy účastníkov bol zabezpečený zmenkou zo dňa 11.03.2011 a v celom rozsahu bolo návrhu vyhovené. Rozsudok bol doručený žalobcovi dňa 26.08.2013 a žaloba o zrušenie o rozhodcovského rozsudku bola podaná na poštovú prepravu dňa 05.09.2013 a súdu prvej inštancie dňa 06.09.2013, teda v lehote určenej v § 41 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.

5. Súd prvej inštancie právne vec posúdil podľa § 52 ods. 1, 4, § 53 ods. 1 až 5 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a § 40 ods. 1 zák.č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.

6. Súd prvej inštancie skúmal platnosť rozhodcovskej zmluvy, ktorá zakladala právomoc rozhodcovského súdu, pretože je spracovaná ako formulárová zmluva žalovaným, je zrejmé, že žalobca nemal možnosť ovplyvniť jej obsah v zmysle § 53 ods. 2 OZ, podľa ktorého platí fikcia o tom, že rozhodcovská zmluva sa nepovažuje za individuálne dojednanú. Žalobca vôbec nebol upozornený na rozhodcovskú zmluvu, neboli mu poskytnuté žiadne informácie o rozhodcovskej zmluve, rozhodcovskom súde a rozhodcovskom konaní, ako sa vyjadril v priebehu konania a pokiaľ by mu boli tieto informácie poskytnuté, rozhodne by takúto rozhodcovskú zmluvu nepodpisal. V tejto súvislosti možno poukázať na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6MCdo 9/2012, podľa ktorého: „Návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy sa má predložiť spotrebiteľovi takým spôsobom, aby z neho bolo zrejmé, že spotrebiteľovi sa poskytuje možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie prípadných sporov výlučne v rozhodcovskom konaní a aby bolo z neho tiež zrejmé, že mu boli poskytnuté aj jasné a zrozumiteľné informácie týkajúce sa výlučného riešenia sporov v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená“. V danom prípade podľa rozhodcovskej zmluvy si rozhodcovský súd vyberá žalovaný, čo vyvoláva pochybnosti o nezáujatosti rozhodcovského súdu, pretože aj jeho činnosť má charakter podnikania. Aj Ústavný súd ČR v náleze sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 1.11.2011 uviedol, že v rozhodcovskom konaní ide o vyjasnenie a urovnanie vzájomných práv, ktoré sa realizujú činnosťou rozhodcu v zastúpení strán, ktoré na rozhodcu zmluvou delegovali svoju vôľu. Preto rozhodcovské konanie nie je konaním súdneho typu a to vedie k prísnejšiemu nazeraniu na rozhodcovskú doložku a jej náležitosti tak, aby nepredstavovali neprimerané podmienky v spotrebiteľských zmluvách, a teda nevyvolávali nerovnováhu medzi účastníkmi konania a nevedli k značnej procesnej nevýhode jedného z účastníkov. Táto procesná nerovnováha môže spočívať aj v zbavení spotrebiteľa ochranných ustanovení právneho poriadku o ochrane spotrebiteľa napr. formou rozhodovania na základe zásad spravodlivosti. Ústavný súd ČR ďalej uvádza, že to, aby rozhodcovská doložka v spotrebiteľských zmluvách bola platne dojednaná, predpokladá predovšetkým transparentné pravidlá pre určenie rozhodcu. V tejto súvislosti možno poukázať aj na ďalší nálezy Ústavného súdu ČR IV. US 2735/11 zo dňa 3.4.2012, v ktorom sa zdôrazňuje, že právo na zákonného sudcu zaručené v čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd sa primerane vzťahuje aj na rozhodcovské konanie. Ak sa výber rozhodcu neurčil podľa transparentných pravidiel, nemôže byť akceptovateľný ani výsledok tohto rozhodovania. V náleze Ústavného súdu ČR II. US 2164/10 sa ďalej uvádza, že rozhodcovské konanie musí zaručovať procesné pravidlá porovnateľné s konaním, ktoré by bolo na mieste v prípade, ak by spotrebiteľ neuzavrel rozhodcovskú doložku (napr. ústnosť, priamosť konania, odvolacia inštancia, absencia iných prekážok v uplatnení spotrebiteľských práv). Podmienky ustanovenia rozhodcu a dohodnuté podmienky procesného charakteru musia garantovať rovnaké zaobchádzanie, čo vo vzťahu spotrebiteľ - podnikateľ znamená zvýšenú ochranu slabšej strany, teda spotrebiteľa. V náväznosti na vyššie citované nálezy Ústavného súdu ČR súd zdôrazňuje, že z rozhodcovského konania v tomto konkrétnom prípade bola vylúčená zásada ústnosti a ako vyplýva z jeho poučenia nebolo možné proti nemu podať opravný prostriedok. Jednoznačne preto možno dospieť k záveru o poškodení procesných práv spotrebiteľa, teda žalobcu, pretože jednoznačne rokovací poriadok príslušného rozhodcovského súdu znevýhodňuje spotrebiteľa oproti súdnemu konaniu. Problematikou platnosti rozhodcovskej zmluvy formulovanej žalovaným sa už zaoberali súdy vo viacerých svojich rozhodnutiach, napr. v uznesení Krajského súdu v Prešove 21CoE 89/2013-34 zo dňa 19.6.2013 alebo Krajského súdu v Trenčíne 4CoE 273/2012 zo dňa 22.8.2013. Súdy v nich poukázali na to, že súdna kontrola rozhodcovskej zmluvy platí aj v prípade, že zmluvný vzťah hlavný a vedľajší boli vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvodu vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia. Podľa právnych záverov súdnej praxe v jednotlivých spomínaných rozhodnutiach o nekalú zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ má podľa rozhodcovskej zmluvy možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, ale ak by sa podľa takejto doložky alebo zmluvy začalo rozhodcovské konanie na návrh veriteľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému

konaniu. Preto je potrebné považovať takúto rozhodcovskú zmluvu v celosti za neprijateľnú, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Konajúci súd si vyššie uvádzané právne názory a závery už judikované v súdnych rozhodnutiach osvojil, keď nezhliadol dôvod od týchto sa odkloniť.

7. Žalovaný namietal, že žalobca v úverovom vzťahu, ktorý bol založený zmluvou zo dňa 11.03.2011, nemá status spotrebiteľa. V súvislosti s touto námietkou súd prvej inštancie poukázal na ust. § 52 ods. 4 OZ, podľa ktorého žalobca pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci predmetu podnikateľskej činnosti a v úverovej zmluve žalovaný vopred predformuloval prehlásenie dlžníka o účele úveru tak, že účel nezodpovedal skutočnosti. Touto problematikou sa zaoberala aj Európska komisia, ktorá Slovenskú republiku na to upozornila vo svojom liste č. 21349/2011, zo dňa 07.07.2011, a preto súd predmetnú námietku žalovaného vyhodnotil ako nedôvodnú.

8. Súd prvej inštancie poukázal na ust. § 2 písm. a) a b), § 7 ods. 1 a 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa a v tej súvislosti uviedol, že predformuláciou prehlásenia dlžníka v typovej úverovej zmluve, že finančné prostriedky sú poskytované na výkon podnikania, majúceho svedčiť o poskytnutí úveru na výkon povolania dlžníka, bez reálneho stotožnenia povolania dlžníka a zistenia, aký konkrétny súvis s takýmto povolaním, či predmetom činnosti dlžníka vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má, žalovaný ako poskytovateľ úveru, nedodržiaval úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, zodpovedajúcu čestnej obchodnej praxi, či všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti, čím došlo podľa názoru súdu k naplneniu znakov nekalej obchodnej praxe v zmysle § 7 ods. 2 písm. a), b) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, v znení neskorších predpisov. Preto, ak mal žalovaný v úmysle poskytnúť žalobcovi finančné prostriedky na výkon povolania, bolo nevyhnutné, aby zisťoval, či žalobca skutočne vykonával povolanie v režime obdobnom obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, s prihliadnutím na definíciu spotrebiteľa v Občianskom zákonníku, ako aj súvis uzavretia zmluvy s takýmto povolaním žiadateľa o úver, s cieľom jednoznačnej identifikácie, či ide o vzťah spadajúci pod úpravu spotrebiteľských zmlúv v Zákone o spotrebiteľských úveroch, resp. Občianskom zákonníku.

9. Žalovaný svoje tvrdenie o tom, že žalobcovi poskytol finančné prostriedky na výkon povolania, bližšie nepreukázal, nešpecifikoval povolanie žalobcu, ani súvis jeho povolania s uzavretím zmluvy.

10. Pokiaľ žalovaný namietal miestnu nepríslušnosť konajúceho súdu, súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave z 31. mája 2011, sp.zn. 10NcC/19/2011, podľa ktorého, na konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku, je príslušný súd podľa bydliska spotrebiteľa vzhľadom k tomu, že európske normy na ochranu spotrebiteľa bránia formalistickému použitiu pravidla vtedy platného Občianskeho súdneho poriadku, o výlučnej miestnej príslušnosti súdu, v obvode ktorého je miesto rozhodcovského konania podľa § 88 ods. 2 posledná veta O.s.p. Súd vyslovil a potvrdil, že je všeobecným záväzkom všetkých štátnych orgánov prijímať na vnútroštátnej úrovni len také opatrenia, ktoré buď zachovávajú alebo zavedú vyšší štandard ochrany spotrebiteľa, než aký predpokladá nadnárodná úprava na úrovni Európskej únie, čo platí bez ohľadu na to, či by malo ísť o opatrenia v podobe tvorby pravidiel (legislatíva), alebo v podobe ich uplatňovania (najmä výklad a aplikácia práva súdmi). Eurokonformný výklad vnútroštátneho práva pripúšťa záver o použiteľnosti len tých ustanovení právnej úpravy, ktoré nevybočujú z medzí ustanovených predpismi komunitárneho práva - súd preto nemôže uplatniť právnu úpravu, ktorá je v rozpore s cieľmi smernice a bráni plnému uplatneniu práv spotrebiteľa. Ustanovenie § 88 ods. 2 posledná veta O.s.p. bolo v prípade spotrebiteľských sporov v rozpore s čl. 169 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (predtým čl. 153 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva). Pretože žalobca ako spotrebiteľ, s bydliskom v okrese Bratislava V, mal záujem na prejednaní veci zrušenia rozhodcovského rozsudku súdom jeho bydliska, teda Okresným súdom Bratislava V, tento súd bol povinný sa vecou zaoberať.

11. Súd prvej inštancie na základe uvedeného vyhodnotil rozhodcovskú zmluvu z dôvodu neprijateľnej zmluvnej podmienky za neplatnú, a preto s poukazom na § 40 ods. 1 písm. c) zák.č. 244/2002 Z.z., žalobe vyhovel, keď neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu. Ďalšími uplatnenými dôvodmi zrušenia rozhodcovského rozsudku, ktoré vyplývali z obsahu žaloby a ktoré sa týkali tvrdení o porušení záväzných predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, sa súd prvej inštancie nezaoberal. Rozhodujúcim v danom spore bol dôvod podľa § 40 ods. 1 písm. c) Zákona o rozhodcovskom konaní, s dôsledkom záveru o nedostatku právomoci rozhodcovského súdu,

keďže ďalší dôvod vyplývajúci z ustanovenia § 40 ods. 1 písm. j) uvedeného zákona, takýto dôsledok nemá (§ 43 Zákona o rozhodcovskom konaní). O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %. Žalobcovi uložil podľa § 4 ods. 2 písm. za) zákona o súdnych poplatkoch, aby zaplatil súdny poplatok podľa položky 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov v sume 99,50 Eur.

12. Proti rozsudku podal odvolanie žalovaný, ktorý nesúhlasil s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Žalovaný v podanom odvolaní poukázal na ust. § 53 ods. 4 písm. r) OZ, podľa ktorého je neprijateľnou podmienkou dojednanie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Žalobca uviedol, že pri rozhodcovskom rozsudku nejde o nič iné ako o nový súkromnoprávny kvalifikovaný záväzok, ktorý nemožno porovnávať s judikovaným právom vo forme rozsudku všeobecného súdu. Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu ČR, sp. zn. IV. ÚS 174/2002 a rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 3227/07 zo dňa 08.03.2011, uviedol, že je nepochybné, že rozhodcovská zmluva, dohodnutá medzi žalobcom a žalovaným, je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv, buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Už len z tohto rozhodcovská zmluva nevyžaduje od žalobcu, aby spory so žalovaným riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Takýto právny názor vyslovil v uznesení zo dňa 30.05.2011, sp. zn. 14NcC/10/2011 aj Krajský súd v Bratislave. Podľa odbornej literatúry, rozhodcovská doložka o spotrebiteľskej zmluve, ktorá je pre spotrebiteľa nevýhradná, t.j. dáva mu možnosť vždy sa pred podaním žaloby proti dodávateľovi rozhodnúť, či ju podá na všeobecnom alebo rozhodcovskom súde, nebude dotknutá ust. § 53 ods. 4 písm. r) OZ. Žalobca má teda kedykoľvek právo sa slobodne rozhodnúť, na ktorom orgáne uplatní svoje právo. Platnosť právneho úkonu navyše treba hodnotiť v čase jeho uzavretia a bez hypotetického zvažovania okolností, ktoré môžu, ale nemusia, nastať po jeho uzavretí. Dôležité teda je to, či zmluva v čase jej uzavretia sama osebe umožňuje alebo neumožňuje spotrebiteľovi uskutočniť voľbu medzi súdom alebo alternatívnym riešením sporu. Nie je vôbec dôležité, čo sa môže stať v budúcnosti. Prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov. Možnosť mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru vyplýva jednoznačne z ust. § 4 ods. 2 písm. r) pôvodného zákona o spotrebiteľských úveroch, zák. č. 258/2001 Z. z., ako aj aktuálne účinného ust. § 9 ods. 2 písm. v) zákona o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, zák. č. 129/2010 Z. z., v znení zák. č. 394/2011 Z. z., ktoré jednoznačne umožňujú mimosúdne riešenia sporov zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere. Rovnaký záver vyplýva aj zo znenia aktuálne účinnej smernice č. 2005/47/ES o spotrebiteľskom úvere (čl. 24 ods. 1), ktorá zaväzuje členské štáty zabezpečiť primeraný a účinný postup na urovanie spotrebiteľských sporov, ktoré sa dotýkajú zmluvy o úvere. Prípustnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských sporoch vyplýva jednoznačne aj zo odporúčania Komisie č. 98/257/ES o zásadách použiteľných na orgány zodpovedné za mimosúdne riešenie spotrebiteľských sporov. Prípustnosť rozhodcovských doložiek v spotrebiteľských sporoch vyplýva aj zo súdnej judikatúry a odbornej literatúry. Zmluva o úvere bola uzatvorená s dlžníkom ako podnikateľom v zmysle Obchodného zákonníka. Preto je možné posudzovať vzťah ako obchodnoprávny a nie ako spotrebiteľský, nakoľko ide o zmluvný záväzok medzi dvoma podnikateľskými subjektami. Žalobca uvádzal, že uzatvoril so žalovaným zmluvu ako spotrebiteľ, pričom svoje tvrdenia ničím nepodložil. Jednoznačnosti vzniku zmluvného vzťahu medzi dvoma podnikateľskými subjektami nasvedčuje aj označenie dlžníka jeho obchodným menom a identifikačným číslom, pod ktorým zmluvu dobrovoľne podpísal, čím účel úveru aj potvrdil. Tvrdenie žalobcu sa javí ako snaha vyhnúť sa povinnosti, vyplývajúcej zo zmluvného vzťahu, ku ktorému sa zaviazal. Nakoľko dlžník nemal záujem použiť peňažné prostriedky na svoju súkromnú potrebu, nie je spotrebiteľom. Vzájomný vzťah účastníkov konania je teda obchodnoprávny a uplatnenie právnych noriem, s cieľom ochrany spotrebiteľa, nie je vôbec dôvodné, keď zmluva uzatvorená za účelom podnikania, nepodlieha režimu zák. č. 129/2010 Z. z.. Žalovaný preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

13. K odvolaniu žalovaného sa podaním zo dňa 21.02.2017 vyjadril žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu, ktorý poukázal vo svojom vyjadrení na ust. § 53 ods. 1 až ods. 5, § 54 ods. 1 a 2 a § 39 OZ. Uviedol, že uzatvorením rozhodcovskej zmluvy k predmetnej zmluve o úvere medzi žalobcom a žalovaným, došlo k jednoznačnému zhoršeniu postavenia žalobcu v postavení spotrebiteľa, resp. k vzniku hrubého nepomeru v právach medzi žalobcom a žalovaným zo zmluvy o úvere. O zjavnú nerovnováhu medzi podnikateľom a spotrebiteľom a neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle

§ 53 ods. 1 a 4 OZ, ide najmä z dôvodu, že oprávnený si priamo a autoritatívne v predformulovanej rozhodcovskej zmluve, pre prípad vzniku sporu z predmetnej zmluvy, ustanovil možnosť výberu, či prípadný spor predloží Stálemu rozhodcovskému súdu alebo pred príslušným súdom Slovenskej republiky. Právo výberu súdu spočíva podľa zmluvy na tej zmluvnej strane, ktorá podáva zmluvný návrh, teda v konečnom dôsledku ide o žalovaného, ktorý má eminentný záujem na tom, aby boli spory so spotrebiteľmi riešené pred rozhodcovským súdom, pred ktorým bude postavenie žalovaného oveľa výhodnejšie. V konečnom dôsledku nemá spotrebiteľ na základe takto dojednanej rozhodcovskej doložky reálnu možnosť rozhodnúť o tom, či spor s dodávateľom bude prejednaný pred všeobecným súdom SR alebo nie. Túto možnosť rozhodnúť sa má spotrebiteľ jedine v prípade, ak on sám je aktívnou žalujúcou stranou. V prípade, ak žalobu podáva dodávateľ, spotrebiteľ nemá akúkoľvek možnosť zmeniť jeho rozhodnutie predložiť spor na riešenie rozhodcovskému súdu. Takto dojednaná rozhodcovská doložka nenapĺňa reálne znaky alternatívne dojednanej rozhodcovskej doložky, a preto predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Uvedené vyplýva z účelu a výkladu predmetných ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré je potrebné vykladať v súlade s právnou úpravou. Obdobnou otázkou sa zaoberali aj rozhodnutia Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp. zn. 18C/57/2013, Krajský súd Banská Bystrica, sp. zn. 2CoE/253/2014. Uzatvorením rozhodcovskej zmluvy v konkrétnom znení, si spotrebiteľ jednoznačne zhoršil svoje zmluvné postavenie s poukazom na § 54 ods. 1 OZ, žalobca nemal na rozdiel od žalovaného reálnu možnosť ovplyvniť výber rozhodcovského súdu, ani výber osoby rozhodcu, čím došlo k znevýhodneniu spotrebiteľa. Podľa žalobcu je predmetná rozhodcovská zmluva neprijateľnou zmluvnou podmienkou, keď nebola platne individuálne dojednaná tak, ako to predpokladá § 53 ods. 2 OZ. V zmysle § 53 ods. 3 OZ, dôkazné bremeno v otázke individuálnosti dojednania spočíva na strane žalovaného ako veriteľa. Rozhodcovská zmluva nebola so spotrebiteľom individuálne uzatvorená a nemohol ovplyvniť jej formulárový obsah. V tej súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia súdov, ako napr. rozhodnutie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 10CoE/326/2010, uznesenia Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 1CoE/309/2014 a 2CoE/253/3014. Pokiaľ žalovaný namietal, že nie je možné uplatniť právny režim spotrebiteľských zmlúv, vzhľadom k tomu, že žalobca má v spore postavenie podnikateľa, čo uviedol už v samotnej žalobe. Toto tvrdenie vyplýva aj zo skutočnosti, že ide o zmluvu formulárovú, vyplnenú mandatórom žalovaného, ktorú žalovaný dlhodobo a v mnohých obdobných prípadoch, uzatvára so spotrebiteľmi, ktorí nemajú akúkoľvek možnosť ovplyvniť jej obsah, prípadne zmeniť niektoré jej ustanovenia. Žalovaný pri uzatváraní takýchto formulárových zmlúv nedodržuje ustanovenia právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa tým, že nedodržia svoju povinnosť poskytovať spotrebiteľovi informácie v dostatočnom predstihu pred samotným uzatvorením zmluvy o úvere a spotrebiteľa pri podpise zmluvy náležite neinformuje o význame jednotlivých jej ustanovení a o tom, aký dopad budú mať pre spotrebiteľa jednotlivé časti zmluvy, ktoré zástupca žalovaného sám vyplní a následne bez poučenia predloží spotrebiteľovi na podpis. V súvislosti so spotrebiteľským charakterom uzatvorenej zmluvy medzi žalobcom a žalovaným, poukazuje žalobca na početnú judikatúru súdov v skutkovo a právne totožných veciach. Tvrdenie žalovaného o tom, že žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky slúžili na účel podnikania žalobcu, je zavádzajúce a účelové, pretože je bežnou praxou žalovaného pri uzatváraní obdobných úverových zmlúv, snaha označiť povinného ako podnikateľský subjekt, a ak to nie je možné, v prípade, ak povinný nemá žiadne podnikateľské oprávnenie účelovo zaškrtnúť políčko určujúce účel použitia finančných prostriedkov za účelom zamestnania, resp. povolania, aby došlo k vylúčeniu aplikácie právnych predpisov, určených na ochranu spotrebiteľa. Poukázal na judikatúru súdov Slovenskej republiky, týkajúcu sa takejto snahy dodávateľov o označenie spotrebiteľov, ako podnikateľských subjektov. Poukázal na ust. § 54 ods. 2 OZ, v zmysle ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Nutnosť aplikácie ustanovení týkajúcich sa ochrany práv spotrebiteľa na každý zmluvný vzťah, ktorý uzatvára spotrebiteľ s dodávateľom a to aj v tom prípade, ak by malo ísť o zmluvu uzatvorenú podľa Obchodného zákonníka, vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp.zn. 3 MCdo/14/2014, podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety OZ, na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil a priznal mu nárok na náhradu trov konania.

14. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 04.05.2017, ktorý poukázal na svoje odvolanie zo dňa 12.10.2016, v ktorom sa vyjadril ku všetkým skutočnostiam uvedeným vo vyjadrení žalobcu k podanému odvolaniu, a preto považuje opakované tvrdenia žalobcu za nedôvodné. Tvrdil, že žalobcovi nemožno priznať postavenie spotrebiteľa, ani predmetný vzťah zaradiť pod spotrebiteľský

vzťah. Spornú zmluvu o úvere nemožno považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch. V predmetnom prípade je sporné v súvislosti s predmetnou zmluvou o úvere posúdiť žalobcovi právny status spotrebiteľa a teda súdom citované ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa sú neaplikovateľné na danú vec. Uviedol, že s odbornou starostlivosťou, s prihliadnutím na dobu, výšku úveru, príjem spotrebiteľa a účel poskytnutého úveru, uzatvoril zmluvu o úvere a oboznámil žalobcu s jej jednotlivými ustanoveniami. V čase uzatvorenia zmluvy medzi žalobcom a žalovaným neexistovalo žiadne zákonné obmedzenie, zakazujúce poskytovať úver, či už spotrebiteľom alebo osobám, ktoré nie sú spotrebiteľmi. Veriteľ môže požadovať v súvislosti s poskytnutím úveru, okrem úroku z úveru aj poplatok za jeho poskytnutie, rovnako má právo na zabezpečenie svojej pohľadávky, či už zmluvnou pokutou alebo zmenkou. Úver si dlžník, teda žalobca, vzal za účelom podnikania, čím bol vyňatý spod pozitívneho vymedzenia pojmu „spotrebiteľ“. O spotrebiteľa ide jedine v tom prípade, ak si vzal úver na osobnú potrebu a teda nie na účel podnikania, či povolania. Nakoľko žalobca nemienil použiť peňažné prostriedky na svoju súkromnú spotrebu, nie je spotrebiteľom. Žalobca podľa zmluvných vyhlásení, z vlastnej vôle vstúpil do zmluvných vzťahov za účelom poskytnutia peňažných prostriedkov na výkon podnikania a toto vyhlásenie potvrdil svojim podpisom. V prípade postavenia žalovaného treba akceptovať aj jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu so žalobcom vstupoval. Žalovaný je povinný preukázať, na aký účel boli peňažné prostriedky poskytnuté, ale nenesie povinnosť preukazovať, či naozaj klient použije prostriedky na daný účel, pretože je nemysliteľné, aby spoločnosť žalovaného, kontrolovala, ak uzatvorila vyše 400 000 zmlúv o úvere, každého klienta na aký účel financie použije. Klient sa sám zaväzuje svojim podpisom, že prostriedky budú použité na poskytnutý účel. Súd prvej inštancie posúdil zmluvu o úvere ako spotrebiteľskú, ale okrem toho, že odcitoval zákonné ustanovenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle zák. č. 129/2010 Z.z., neuviedol ani jediné tvrdenie na podporu rozhodnutia a to, z akého dôvodu posúdil zmluvu ako spotrebiteľskú napriek tomu, že dlžník sa jasne zaviazal, že ide o úver vzatý za účelom povolania. Napadnutý rozsudok je tak nepreskúmateľný a nedostatočne odôvodnený. Súd prvej inštancie tak dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a následne vec nesprávne právne posúdil. Okrem toho žalovaný uviedol, že žalobca mal uzatvorených so žalovaným celkovo 7 zmlúv o úvere od roku 2004 do roku 2011, a teda nie je dôvodné poukazovať na žalobcovu ľahkomyselnosť alebo nevedomosť, nakoľko žalobca má lepšiu vedomosť v porovnaní s bežným občanom - spotrebiteľom, nakoľko sú mu dobre známe práva a povinnosti, ako aj náležitosti predmetnej zmluvy, vzhľadom k počtu celkovo uzatvorených zmlúv, ktoré uzatvoril ako dlžník so žalovaným, ako veriteľom. Z uvedených dôvodov navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

15. Odvolací súd preskúmal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 470 ods. I, ods. 2, § 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z.z. účinný od 1.7.2016), ďalej len CSP, túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. I CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nemožno priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 29. septembra 2020, o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu, ich zákonní zástupcovia, upovedomení zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 CSP). Rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu je vecne a právne správny a preto ho odvolací súd potvrdil (§ 387 ods. I, ods. 2 CSP). Keďže sa stotožňuje s dôvodmi rozsudku ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza ešte nasledovné.

16. Odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal z vyššie uvedených zákonných ustanovení a zo skutočností, ktoré vyšli najavo najneskôr do konca lehoty na podanie odvolania. Rozhodujúcim pre posúdenie vecnej a právnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie a dôvodnosť odvolania, boli skutočnosti, ktoré vyšli najavo vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie a ktoré nepochybne existovali v čase vyhlásenia rozsudku, v čase podania odvolania. Rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým súd zrušil rozhodcovský rozsudok je vecne a právne správny, je výsledkom vykonaného dokazovania, a ako taký ho odvolací súd potvrdil (§ 387 ods. I, ods. 2 CSP). Žalovaný v odvolaní neuvádzal podstatné, rozhodujúce, konkrétne, právne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Na tomto mieste odvolací súd zdôrazňuje, že ide o konanie, v ktorom je súd viazaný žalobou, a teda aj odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania.

17. Okresný súd vyhovel návrhu žalobcu na zrušenie rozhodcovského rozsudku a svoj záver dostatočným spôsobom odôvodnil. Okresný súd právne vec posúdil podľa § 40, § 41 zák. č. 244/2002

Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov a § 2, § 7 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov a § 52, § 53 OZ a po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že boli splnené podmienky na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. c) zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, nakoľko rozhodcovská zmluva uzatvorená medzi stranami sporu je v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa. Okresný súd v odôvodnení rozsudku dostatočným a zrozumiteľným spôsobom uviedol ako dospel k uvedenému záveru a aj správne právne posúdil zistený skutkový stav. Okresný súd vychádzal z toho, že predmetná rozhodcovská zmluva bola podpísaná na samostatnej listine, tvorila však neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere, a je potrebné posudzovať uvedenú zmluvu podľa ustanovenia § 53 ods. 1 OZ, pričom nejde o individuálne dojednanie, pretože podľa žalobcu tento nebol pri podpise úverovej zmluvy a rozhodcovskej zmluvy informovaný o náležitostiach. Rozhodcovská zmluva mu bola pri podpise zmluvy o úvere len daná na podpis, bez ďalšieho oboznamovania, a preto žalobca nevedel posúdiť za daného stavu svoje možnosti a ovplyvniť obsah zmluvy, keďže nemal vedomosti, čo znamená rozhodcovská zmluva a mnohé ustanovenia zmluvy. Spotrebiteľ by mal byť riadne upozornený na obsah a význam takejto rozhodcovskej zmluvy, čo pre neho takáto zmluva znamená, aby ho znenie zmluvy a v nej zahrnutý spôsob riešenia sporov nemohli viesť do omylu. V zmluve upravený alternatívny spôsob riešenia sporov s možnosťou obrátiť sa na rozhodcovský súd alebo na všeobecný súd je formálne upravený mechanizmus riešenia sporov, kde sa môže dlžník len formálne obrátiť na všeobecný súd z dôvodu, že pokiaľ veriteľ uplatní svoje práva na rozhodcovskom súde, je dlžník povinný podriať sa rozhodcovskému súdu bez možnosti požiadať o ochranu všeobecný súd, čo sťažuje prístup dlžníka ako spotrebiteľa k spravodlivosti a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v spotrebiteľskej zmluve. Takúto rozhodcovskú zmluvu preto nie je možné považovať za platne uzavretú. Výkon práv a povinností v takejto rozhodcovskej zmluve je v rozpore so zákonom a dobrými mravmi (§ 3 Občianskeho zákonníka). V prípade, ak niektorá zo strán oprávnené popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy, táto skutočnosť zakladá dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku súdom podľa § 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní.

18. Okresný súd mal preukázať, že rozhodcovská zmluva znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu nezávislým súdom, ak podá žalobu dodávateľ. V danom prípade boli splnené podmienky na zrušenie rozhodcovského rozsudku aj podľa § 40 ods. 1 písm. c) zákona o rozhodcovskom konaní pre neplatnosť rozhodcovskej doložky (zmluvy). Dojednanie rozhodcovskej doložky (zmluvy) a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedli vo svojich dôsledkoch k tomu, že bola žalobcovi ako spotrebiteľovi odopretá ochrana, podľa § 52 a nasl. OZ. Okresný súd na základe uvedeného zrušil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu z dôvodu, že žalobca ako účastník rozhodcovského konania poprel platnosť rozhodcovskej zmluvy, bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania, keď súd dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva je neprijateľnou podmienkou spotrebiteľskej zmluvy. V danom prípade okresný súd dostatočne zistil skutkový stav veci a aj správne právne vec posúdil, odvolanie preto nebolo dôvodné a skutočnosti, ktoré namietal žalovaný v podanom odvolaní boli dostatočne preskúmané už v rámci jeho vyjadrenia vo veci pred súdom prvej inštancie.

19. Námetka žalovaného v odvolaní, že žalobca konal pri uzatváraní úverovej zmluvy v rámci svojej podnikateľskej činnosti, keďže v zmluve je uvedené aj jeho identifikačné číslo a preto nejde o spotrebiteľský úver, je podľa odvolacieho súdu nedôvodná, tak ako uvádzal aj súd prvej inštancie. Odvolací súd pritom poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 10CoE/70/2010, z 31. mája 2010, ktoré uvádza, že v prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu (vzťah) má dôkazné bremeno dodávateľ (veriteľ). Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nie je len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy (poskytnutí úveru) na výkon povolenia, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aké je povolenie odberateľa a aký konkrétny súvis s takýmto povolaním, či predmetom činnosti odberateľa vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má. Kto sa považuje za spotrebiteľa, je dostatočne vymedzené v samotnom OZ v § 52 ods. 4. Poznanky z aplikačnej praxe vyžadujú v súvislosti s fyzickou osobou ako spotrebiteľom venovať osobitnú pozornosť aj fyzickej osobe - podnikateľovi, ktorá je rovnako subsumovaná v pojme spotrebiteľ, a teda nepochybne jej prislúcha štatút spotrebiteľa, ak v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou zakladajúcou spotrebiteľský záväzok súčasne nekoná v rámci predmetu obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Z tohto pohľadu je potrebné prijať zásadný právny záver, že samotný štatút podnikateľa, ktorý je veľmi často formalizovaný v ustanoveniach zmluvy za použitia identifikačných znakov podnikateľa nemá pre vylúčenie tejto osoby zo spotrebiteľského štatútu žiaden

význam. Je preto irelevantné, keď veriteľ fyzickú osobu formálne označí identifikačným číslom (IČO) alebo číslom konkrétneho povolenie, prípadne živnostenského oprávnenia, pretože platí zásadný záver judikovaný Ústavným súdom ČR v náleze z 10. januára 2012, I. ÚS 1930/11, podľa ktorého, ak by samotný štatút podnikateľa vylučoval spotrebiteľskú ochranu, nemohla by osoba, ktorá podniká zabezpečovať žiadne tovary alebo služby pre vlastnú spotrebu alebo pre potreby členov svojej domácnosti. Z výpovede žalobcu bolo preukázané, že predmetný úver si nebral na výkon svojho povolania, ale na zabezpečenie potrieb domácnosti, a preto je v zmysle vyššie uvedeného potrebné predmetný úver považovať za spotrebiteľský.

20. Základnou črtou mnohých spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý žalovaným túto charakteristiku spája. Súčasťou zmluvy o úvere boli bez akýchkoľvek pochybností všeobecné obchodné podmienky úveru, ktoré žalobca ovplyvniť nemohol, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov. Žalovaný má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a v priebehu konania nebolo žalovaným preukázané, že úver poskytol žalobcovi za účelom výkonu obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti žalobcu. Spotrebiteľský charakter zmluvy bol teda dostatočným spôsobom preukázaný.

21. Podľa dojednanej rozhodcovskej zmluvy sa všetky spory so zmluvy o úvere mohli riešiť buď pred rozhodcovským súdom alebo pred všeobecným súdom. Podanie žaloby na všeobecnom súde malo síce povahu rozvázovacej podmienky vo vzťahu k rozhodcovskej zmluve, avšak toto dojednanie neplatilo, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd. S prihliadnutím na uvedené, ak spor vyvolal dodávateľ podaním žaloby na rozhodcovskom súde, spotrebiteľ sa takto začatému rozhodcovskému konaniu musel podrobiť. Podanie žaloby na rozhodcovskom súde má totiž rovnaké účinky ako keby bola žaloba podaná na súde, pričom po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať na súde, čo je zrejmé z ust. § 19 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov. Rozhodcovská zmluva, hoci uzatvorená na samostatnom tlačive, má charakter štandardnej zmluvnej podmienky používanej žalovaným pri uzatváraní zmlúv o úvere so spotrebiteľmi. Je preto právne bezvýznamné, či riešenie sporu rozhodcovským súdom vyplýva z rozhodcovskej doložky k zmluve alebo z osobitnej zmluvy. Občiansky zákonník v ust. § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Rozhodcovská zmluva bola uzatvorená na predtlačenom formulári v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a žalovaný ničím nepreukázal individuálny charakter tohto dojednania.

22. Občiansky zákonník účinný od 1.1.2008 za neprijateľnú podmienku v ustanovení § 53 ods. 4 písm. r) považuje aj dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ nemal možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, nakoľko túto možnosť skôr využil dodávateľ. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojím konaním podaním žaloby na rozhodcovskom súde. Ustanovenie § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008 len demonštratívne menuje niektoré neprijateľné podmienky, a teda charakter neprijateľnej podmienky môžu mať aj iné podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Občiansky zákonník s takýmito neprijateľnými podmienkami spôsobujúcimi značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája v ust. § 53 ods. 5 sankciu neplatnosti. Keďže ust. § 53 Občianskeho zákonníka nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka) išlo o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti. Ak teda dojednaná podmienka ukladajúca spotrebiteľovi podrobiť sa rozhodcovskému konaniu vyvolanému dodávateľom je pre jej neprijateľnosť neplatná, v rozhodcovskom konaní uplatnený nárok rozhodcovským súdom vôbec nemal byť prejednaný a rozhodnutý. Rozhodcovský súd môže totiž vec v rozhodcovskom konaní prejednať len vtedy, ak medzi zmluvnými stranami bola v súlade s ust. § 3 zákona č. 244/2002 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy uzatvorená platná rozhodcovská zmluva o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v

určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Bez takejto platnej zmluvy majúcej buď formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy) rozhodcovskému súdu chýba základný predpoklad pre rozhodnutie sporu v rozhodcovskom konaní. V súvislosti s akoukoľvek rozhodcovskou zmluvou je potrebné dodať, že jej cieľom je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Často krát sa rozhodcovská zmluva vyjadrí len v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splyva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je predsa len význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože pri vzniku sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Keďže sa tak stane v súkromnom právnom procese, požiadavka na rešpektovanie princípov súkromného práva rozhodcom, vrátane princípu dobrých mravov je plne opodstatnená. Ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná alebo vyplýva zo štandardnej zmluvy, a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, obavy, že slabšia strana si svoj osud v závažnej veci akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces nedokáže náležite naplánovať sú plne namieste. Rozhodcovská zmluva uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Z uzatvorenej rozhodcovskej zmluvy žiadne podstatné informácie o rozdieloch medzi riešením sporu pred rozhodcovským súdom a všeobecným súdom nevyplývajú. Žalovaný sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie neprijateľnej zmluvnej podmienky nemohol zbaviť ani poukázať na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech žalobcu. Kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov realite praktického života a teda aj zdravému rozumu odporuje požiadavka na podrobnej znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, respektíve jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Žalovaný ničím právne význam nepreukázal, aby žalobcovi poskytol jasné a zrozumiteľné informácie o tom, čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní.

23. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako aj právnej otázky rozhodnutia; avšak len tej, ktorá je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúca, nevyhnutná. Z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva strany sporu na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument strany sporu nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranou sporu, čo sa nepochybne v prejednávanej veci stalo [porovnaj napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.9.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 59102/2008), nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5 M Cdo a8/2008.

24. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

25. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 CSP, a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedopíňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené stranami sporu na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie.

26. V odvolacom konaní úspešnému žalobcovi patrí náhrada trov odvolacieho konania, o ktorej rozhodol odvolací súd postupom podľa ustanovenia § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne

súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods. 1 prvá veta CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a/ dovolaťelom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolaťelom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolaťel v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).